

ДЕЯКІ ПИТАННЯ СИСТЕМИ АДМІНІСТРАТИВНИХ СУДІВ В УКРАЇНІ

У процесі судової реформи Верховною Радою України прийнято Закон України «Про внесення змін до Конституції України (щодо правосуддя)» та Закон України «Про судоустрій і статус суддів» (1), що набрали чинності 30. 09. 2016р., відповідно до яких в Україні встановлена триланкова система судів: місцеві суди, апеляційні суди та Верховний Суд.

Судоустрій в Україні будується за принципами територіальності, спеціалізації та інстанційності. Найвищим судом у системі судоустрою є Верховний Суд України (2). Систему судоустрою складають: місцеві суди; апеляційні суди; Верховний Суд України. Для розгляду окремих категорій справ відповідно до Закону України «Про судоустрій і статус суддів» (в новій редакції) в системі судоустрою діють вищі спеціалізовані суди. Верховний Суд України є найвищим судом у системі судоустрою України, який забезпечує сталість та єдність судової практики у порядку та спосіб, визначені процесуальним законом.

Верховний Суд України здійснює правосуддя як суд касаційної інстанції, а у випадках, визначених процесуальним законом, - як суд першої або апеляційної інстанції, в порядку, встановленому процесуальним законом; здійснює аналіз судової статистики, узагальнення судової практики; надає висновки щодо проектів законодавчих актів, які стосуються судоустрою, судочинства, статусу суддів, виконання судових рішень та інших питань, пов'язаних із функціонуванням системи судоустрою; надає висновок про наявність чи відсутність у діяннях, у яких звинувачується Президент України, ознак державної зради або іншого злочину; вносить за зверненням Верховної Ради України письмове подання про неспроможність виконання Президентом України своїх повноважень за станом здоров'я; звертається до Конституційного Суду України щодо конституційності законів, інших правових актів, а також щодо офіційного тлумачення Конституції України; забезпечує однакове застосування норм права судами різних спеціалізацій у порядку та спосіб, визначені процесуальним законом; здійснює інші повноваження, визначені законом. До складу Верховного Суду України входять судді у кількості не більше двохсот. У складі Верховного Суду діють: Велика Палата Верховного Суду; Касаційний адміністративний суд; Касаційний господарський суд; Касаційний кримінальний суд; Касаційний цивільний суд.

До складу касаційного адміністративного суду входять судді відповідної спеціалізації та утворюються судові палати з розгляду адміністративних справ. У Касаційному адміністративному суді обов'язково створюються окремі палати для розгляду справ щодо: 1) податків, зборів та інших обов'язкових платежів; 2) захисту соціальних справ; 3) виборчого процесу та референдуму, а також захисту політичних прав громадян. Інші палати у касаційному адміністративному суді можуть створюватися за рішенням зборів суддів касаційного суду. Апеляційні адміністративні суди переглядають судові рішення місцевих адміністративних судів (місцевих загальних судів як адміністративних судів та окружних адміністративних судів), які знаходяться у межах їхньої територіальної юрисдикції, в апеляційному порядку як суди апеляційної інстанції. Перегляд судових рішень здійснюється колегією у складі трьох суддів. Адміністративні справи, підсудні Київському апеляційному адміністративному суду як суду першої інстанції, розглядаються і вирішуються колегією у складі трьох суддів.

Верховний Суд діє як суд першої інстанції у певних, визначених КАС України випадках (2), а також переглядає судові рішення місцевих та апеляційних адміністративних судів у касаційному порядку як суд касаційної інстанції.

В системі адміністративних судів утворено 9 апеляційних адміністративних судів: Вінницький, Дніпропетровський, Донецький, Житомирський, Київський, Львівський, Одеський, Севастопольський, Харківський. Повноваження апеляційних адміністративних судів поширюються: • Вінницький апеляційний адміністративний суд – Вінницька, Хмельницька, Черкаська, Чернівецька області; • Дніпропетровський апеляційний адміністративний суд – Дніпропетровська, Запорізька, Кіровоградська області; • Донецький апеляційний адміністративний суд – Донецька, Луганська області; • Житомирський апеляційний адміністративний суд – Волинська, Житомирська, Рівненська області; • Київський апеляційний адміністративний суд – Київська, Черкаська, Чернігівська області та місто Київ; • Львівський апеляційний адміністративний суд – Закарпатська, Івано-Франківська, Львівська, Тернопільська області; • Одеський апеляційний адміністративний суд – Миколаївська, Одеська, Херсонська області; • Севастопольський апеляційний адміністративний суд – Автономна Республіка Крим, м. Севастополь; • Харківський апеляційний адміністративний суд – Полтавська, Сумська, Харківська області.

Отже, з метою забезпечення ефективного механізму захисту прав, свобод і законних інтересів особи від порушень з боку органів державної (публічної) влади в Україні законодавцем «оновлена» система адміністративних судів в Україні, яка перебуває у процесі становлення.

Список бібліографічний посилань:

1. Про судоустрій і статус суддів: Закон України від 02. 06. 2016 № 1402 – VIII Редакція від 15. 12. 2017 URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1402-19>
2. Кодекс адміністративного судочинства від 06. 07. 2005 № 2747-IV URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2747-15>
3. Гончарук С. Т. Адміністративне судочинство: навчальний посібник / С. Т. Гончарук, О. А. Гусар, І. О. Розум. – К.: НАУ, 2016. С. 238.

УДК 347. 83

Maryna BILYK

Curwoods Lawyers, paralegal, Sydney's University student

Марина Євгенівна ВАСИЛЕНКО,

доцент кафедри юридичних дисциплін Сумської філії Харківського національного університету внутрішніх прав, кандидат педагогічних наук, доцент

ORCID: <http://orcid.org/0000-0002-2992-6646>

ПРАВО ГРОМАДЯН НА ІНФОРМАЦІЮ: ПІДЗВІТНІСТЬ І ПРОЗОРИСТЬ ВЛАДИ

Обізнаність і вміння вимагати дотримання своїх прав і свобод у мирний спосіб є ознакою демократичності громадянського суспільства, високого рівня цивілізованості відносин між владою і громадянином. Питання щодо пошуку механізмів підзвітності та прозорості державних структур в Україні залишаються актуальними.

Основними джерелами дослідження є Закон України «Про доступ до публічної інформації», Бюджетний кодекс України, науково-практичні напрацювання І. Кричків, В. Тарнай (1, с. 35-44), Р. Головенко (2, с. 12) та ін.

У Законі України «Про доступ до публічної інформації» зазначено: «Публічна інформація – відображена та задокументована будь-якими засобами та на будь-яких носіях інформація, що була отримана або створена у процесі виконання суб'єктами владних повноважень своїх обов'язків, передбачених чинним законодавством, або яка знаходиться у володінні суб'єктів владних повноважень». Представники медіаспільноти, громадяни України мають знати, що чиновник зобов'язаний відреагувати на індивідуальний або колективний; усний, письмовий чи в іншій формі запит на інформацію – «прохання особи до розпорядника інформації надати публічну інформацію, що знаходиться у його володінні» не пізніше 5 робочих днів і до 20 робочих днів із обґрунтуванням продовження у разі потреби: великий обсяг, пошук